

Sygn. akt VIII U 554/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2018 r. w Gliwicach

sprawy E. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania E. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 17 lutego 2017 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poczynając od 1 stycznia 2017 roku;

2. zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 554/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 lutego 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu E. K. (K.) prawa do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury górniczej na podstawie art. 110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nowo ustalony wskaźnik podstawy wymiaru jest niższy niż 250%.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do ponownego przeliczenia świadczenia w oparciu o art.110a ustawy emerytalnej od dnia złożenia wniosku oraz złożył wniosek o obciążenie organu rentowego kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu ubezpieczony podniósł, że nie może ponosić ujemnych konsekwencji obowiązujących w latach minionych przepisów pozwalających na nie przechowywanie dokumentów dot. uzyskiwanych zarobków, w szczególności jeśli chodzi o takie zarobki w KWK (...), co do których ubezpieczony zachował paski zarobkowe i karty obliczeń nagrody z funduszu zakładowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony E. K. urodzony (...), od 15 września 1988r. pobiera emeryturę górniczą przyznaną decyzją z 24 maja 1989r.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego od lipca 1989r. do czerwca 1990r.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 253,46% i został ograniczony do 250%.

Decyzją z 9 lutego 2001r. organ rentowy przeliczył emeryturę górniczą ubezpieczonego od 1 października 2000r. przyjmując do jej wyliczenia wynagrodzenia z 10 kolejnych lat kalendarzowych, to jest 1980 – 1989 wykazane w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 12 października 2000r. sporządzonym przez KWK (...). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 278,52% i został ograniczony do 250%.

W dniu 26 stycznia 2017r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia na podstawie art.110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych załączając do niego:

- pismo (...) S.A. Zakład (...) z 9 grudnia 2016r., że w zasobach archiwalnych brak jest dokumentacji płacowej sprzed 1980r.,
- zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 8 grudnia 2016r. sporządzone przez (...) S.A. Zakład (...) z wykazanymi zarobkami z lat zatrudnienia ubezpieczonego w KWK (...) 1980 – 1990,
- legitymację ubezpieczeniową z wpisami odnośnie wysokości zarobków za lata 1959, 1960, 1961, 1966 – 1969,
- paski płacowe za lata 1973, 1975 – 1979 oraz karty obliczeń rocznej nagrody za lata 1966 – 1980.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną omówioną na wstępie.

Ubezpieczony był zatrudniony:

- od 11 sierpnia 1952r. do 15 września 1965r. w (...) Zakładach (...) w N. na stanowisku ślusarza,
- od 18 września 1965r. do 27 lipca 1990r. w KWK (...) w K. na stanowiskach: od 18 września 1965r. do 31 stycznia 1978r. – elektromontera pod ziemią, od 1 lutego 1978r. do 27 lipca 1990r. – elektromechanika pod ziemią.

Na podstawie opinii biegłej sądowej z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego H. P. Sąd ustalił, że wynagrodzenia ubezpieczonego za lata 1970 – 1979 wyniosły: w 1970r. – 64 824 zł, w 1971r. – 67 548 zł, w 1972r. – 74 681 zł, w 1973 –

80 113 zł, w 1974r. – 89 079 zł, w 1975r. – 104 671 zł, w 1976r. – 116 208 zł, w 1977r. – 121 445 zł, w 1978r. – 123 441 zł, w 1979r. – 133 715 zł.

Wynagrodzenia te biegła wyliczyła w oparciu o dokumentację zarobkową przedłożoną przez ubezpieczonego i dokumentację zawartą w aktach personalnych. Za lata 1959-1961, 1966 – 1969 biegła przyjęła zarobki wynikające z legitymacji ubezpieczeniowej, a za lata 1980 – 1990 zarobki wykazane w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 8 grudnia 2016r.

Wyliczony przez biegłą wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego z okresu 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu wyniósł 250,63% i został obliczony z lat 1967 - 1977, 1981 -1989, w tym z okresu od 15 września 1988r. do 31 grudnia 1989r. przypadającego po przyznaniu emerytury górniczej.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego oraz opinii biegłej sądowej H. P. (opinia główna k. 15-32 i opinia uzupełniająca k.45 – 50 akt).

Sąd podzielił opinię biegłej sądowej z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego H. P. po jej skorygowaniu w opinii uzupełniającej, gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych. Biegła w sposób czytelny i precyzyjny dokonała obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonała poszczególnych założeń. W takiej sytuacji Sąd uznał tę opinię za miarodajną w sprawie dodatkowo w sytuacji, gdy względem tej opinii tak organ rentowy jak i ubezpieczony ostatecznie nie zgłaszali żadnych zastrzeżeń.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego E. K. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017r., poz.1383 ze zm.).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,

- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu

oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków.

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej celem ustalenia, na podstawie akt osobowych, złożonych dowodów zarobkowych i obowiązujących przepisów płacowych, potencjalnych wynagrodzeń ubezpieczonego za lata zatrudnienia w KWK (...) przypadających przed 1980r., co do których u pracodawcy nie zachowała się dokumentacja płacowa, a następnie wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu zarobków uzyskanych po przyznaniu prawa do emerytury górniczej.

Z opinii biegłej sądowej z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego H. P., którą to opinię, po jej skorygowaniu w opinii uzupełniającej, Sąd w pełni podzielił wynika, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu prawa do emerytury górniczej, to jest z lat 1967 - 1977, 1981 -1989 wynosi 250,63%.

Skoro wskaźnik ten przekracza 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury z zastosowaniem art.110a ustawy emerytalnej, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo, zgodnie z art.15 tejże ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej poczynając od 1 stycznia 2017r., czyli od miesiąca zgłoszenia wniosku, zgodnie z 133 ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 i 99 k.p.c. w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz.1804 ze zm.).

(-) SSO Grażyna Łazowska